

Irena Stanisława Senderowa

Wykonał: Michał DOMINIAK
Klasa 7 A

DRZEWO GENEALOGICZNE

MATKA

Janina Karolina Krzyżanowska
z domu Grzybowska
(ur. 1882 r. – zm. 1944 r.)

OJCIEC

Stanisław Krzyżanowski
(ur. 1875 r. – zm. 1917 r.)

Irena Stanisława Krzyżanowska
(ur. 15.02.1910 r. – zm. 12.05.2008 r.)

Mieczysław Sandler

ślub 1931 r.; rozwód 1947 r.

Po śmierci Zgrzembkiego ponownie wyszła za mąż za M. Sandlera

Stefan Zgrzembki

ślub 1947 r.; rozwód 1961 r.

Janina (ur. 1947 r.)

Andrzej (ur. i zm. w 1949 r.)

Adam (ur. 1951 r. – zm. 1999 r.)

B I O G R A F I A

Irena Stanisława Sendlerowa przysła na świat 15 lutego 1910 r. w Warszawie. Miejszem wczesnego dorastania był Otwock, gdzie Stanisław Krzyżanowski, jej ojciec, odbywał praktykę lekarską, był tam także założycielem pierwszego sanatorium przeciwgruźliczego. Pacjentami Krzyżanowskiego było wielu ubogich Żydów, Irena dorastała zatem wśród rówieśników pochodzenia żydowskiego.

Szkolę średnią ukończyła w Warszawie, by móc studiować polonistykę na Uniwersytecie Warszawskim. Wkrótce po studiach podjęła pracę w Obywatelskim Komitecie Pomocy Społecznej.

Już jesienią 1939 r. Sendlerowa była inicjatorem i współtwórcą tajnej komórki pomocy Żydom. W 1942 roku powstała słynna „Żegota”, gdzie została szefową ds. dzieci. Prowadziła też tajne akcje szmuglowania do getta pieniędzy, leków i jedzenia. Oprócz tego również była uczestnikiem akcji przemykania dzieci żydowskich z getta. W ten sposób uratowała ponad 2 500 tysięcy dzieci żydowskich.. Dzieci trafiały do specjalnie przygotowanych jednostek opiekuńczych, gdzie otrzymywały nowe dokumenty tożsamości, trafiając następnie do rodzin zastępczych oraz sierocińców.

W 1943 r. została aresztowana. Trafiła na słynną Aleję Szucha, a następnie na Pawiak. Była torturowana. Została ocalona dzięki udanej akcji przekupienia niemieckich strażników.

Brała czynny udział w Powstaniu Warszawskim jako pielęgniarka – sanitariuszka.

Nie zrezygnowała z pracy na rzecz dzieci i kontynuowała ją po wojnie. Powołała Ośrodek Opieki nad Matką i Dzieckiem – instytucję, która także pomagała rodzinom bezrobotnym.

W 1948 roku była współzałożycielem Ogólnopolskiej Ligi do Walki z Rasizmem i członkinią Polskiego Czerwonego Krzyża. Zanim to jednak dokonano się, w roku 1965 otrzymała medal Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata, z nadania rzecz jasna izraelskiego instytutu Yad Vashem, a następnie otrzymała honorowe obywatelstwo państwa Izrael. W roku 1980 zasilila szeregi NSZZ „Solidarność”.

W 1999 r. powstała słynna na świecie sztuka “Życie w słoiku” (ang. Life in a Jar), przedstawienie oparte na faktach z życiorysu Ireny Sendlerowej. Wkrótce po tym powstała fundacja o tej samej nazwie.

Zmarła 12 maja 2008 roku w Warszawie. Pogrzeb odbył się na Cmentarzu Powązkowskim 15 maja 2008 r.

Dzieci w getcie

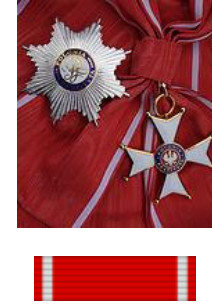
***Ulica Leszno przy skrzyżowaniu z ul. Żelazną,
jedno z wejść do warszawskiego getta
wykorzystywanych przez Irenę
do ratowania dzieci***

ODZNACZENIA

przyznane p. Irenie Sendlerowej za jej działalność

- W 1947 r. - **Złoty Krzyż Zasługi** – polskie cywilne odznaczenie państwowe, nadawane za zasługi dla Państwa lub obywateli.
- **Medal „Za Zasługi w Służbie Zdrowia”** - jednostopniowe resortowe odznaczenie cywilne nadawane przez Ministra Zdrowia.
- W 1963 r. - **Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski - piątej klasy** – drugie pod względem starszeństwa polskie państwowe odznaczenie cywilne, nadawane za wybitne osiągnięcia na polu oświaty, kultury, sztuki, gospodarki, obronności kraju.
- W 1965 r. - **Medal Sprawiedliwej Wśród Narodów Świata** - najwyższe izraelskie odznaczenie cywilne nadawane nie-Żydom, przyznawane przez Instytut Pamięci Męczenników i Bohaterów Holokaustu Jad Waszem w Jerozolimie.
- W 1996 r. - **Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski - trzeciej klasy** -
- W 2001 r. - **Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski - drugiej klasy** -
- W 2002 r. - **Order Ecce Homo** – polskie odznaczenie niepaństwowe, przeznaczone dla tych, którzy swą działalnością dowodzą prawdziwości słów: „Człowiek to brzmi dumnie”.
- W 2003 r. - **Order Orła Białego** - najstarsze i najwyższe odznaczenie państwowe Rzeczypospolitej Polskiej nadawane za znamienite zasługi cywilne i wojskowe dla pożytku Rzeczypospolitej Polskiej.
- W 2007 r. - **Order Uśmiechu** - międzynarodowe odznaczenie nadawane za działania przynoszące dzieciom radość.

11 kwietnia 2007 r. decyzją Międzynarodowej Kapituły Orderu Uśmiechu, na wniosek 15-letniego Szymona Płóciennika z Zielonej Góry, Irena Sendlerowa odznaczona została Orderem Uśmiechu. Była najstarszą osobą, która ten order otrzymała. Sendlerowa powiedziała wtedy, że obok listu od Ojca Świętego Jana Pawła II i tytułu Sprawiedliwej Wśród Narodów Świata to Order Uśmiechu, odznaczenie od dzieci, jest dla niej największym szczęściem, jakie ją spotkało.

Wielkie słowa ...

OSTATNIE POŻEGNANIE

- ❄ *Irena Sendlerowa zmarła 15 lutego 2008 r. mając 98 lat.*
- ❄ *Została pochowana na Powązkach w Warszawie*

Pani Irena została upamiętniona między innymi na:

- ❖ Tablicy pamiątkowej przy ul. A. Pawińskiego 2 w Warszawie

- ❖ Tablicy MSI w alei Ireny Sendlerowej w Warszawie

- ❖ Narodowy Bank Polski wprowadził do obiegu monety Polaków ratujących Żydów – Irenę Sendlerową, Zofię Kossak, siostrę Matyldę Getter o nominale 20 zł

Stop	Stempel	Średnica	Masa	Nakład	Data emisji
Ag 925	lustrzany	38,61 mm	28,28 g	100 000	02-12-2009

- ❖ W Poznaniu pomiędzy ulicami Stawna i Małe Garbary znajduje się Skwer, który nosi imię Ireny Sendlerowej

- ❖ Jest patronką szkół w Polsce oraz w Niemczech
- ❖ W 100. rocznicę urodzin Ireny Sendlerowej, Poczta Polska wydała kartę pocztową z jej wizerunkiem
- ❖ Holenderski hodowca tulipanów Jan Ligthart nazwał imieniem Ireny Sendlerowej nową odmianę czerwonego tulipana
- ❖ W 2006 Stowarzyszenie Dzieci Holocaustu przy udziale Ministerstwa Spraw Zagranicznych ustanowiło nagrodę im. Ireny Sendlerowej „Za naprawianie świata”, przyznawaną nauczycielom i wychowawcom. Partnerem nagrody jest Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej. Nagroda w wysokości 10 tys. dolarów przyznawana jest corocznie decyzją kapituły w Stanach Zjednoczonych i w Polsce dwóm laureatom z tych krajów.